

REACH vaikeuttaa uusiokäyttöä

Kemikaaliasetus eli REACH tulee vaikeuttamaan jätteistä valmistettavien uusioraaka-aineiden hyödyntämistä. Vaikeaselkoinen lainsäädäntö saattaa jopa ajaa osan uusiotuotteiden parissa toimivista yrityksistä lopettamaan toimintansa.

ELINA SAARINEN

Jätefirmojen on herättävä nopeasti kemikaaliasetuksen velvoitteisiin, mikäli ne haluavat varmistaa uusioraaka-aineiden markkinoinnin.

Ympäristöministeriö, Suomen ympäristökeskus ja Kemianteollisuus ry suosittelevat hyötykäyttöyrityksille jätöpohjaisten materiaalien rekisteröintitarpeen selvittämistä ja epävarmoissakin tapauksissa esirekisteröintiä EU:n kemikaalivirastolle.

”Esimerkiksi jätteiden hyödyntämisprosessissa syntyvän ja markkinoille tulevan aineen esirekisteröintitarve kannattaa ehdottomasti selvittää. Esirekisteröinti ei maksa mitään, ja sen avulla yritys voi estää suuret vaikeudet ja taloudelliset tappiot myöhemmin. Jos esirekisteröinti on jäänyt tekemättä, voi pahimmassa tapauksessa käydä niin, että yritys ei saa enää toimittaa tuotetta markkinoille, ennen kuin aineen varsinainen rekisteröinti on tehty”, sanoo **Eeva-leena Häkkinen** Suomen ympäristökeskuksesta ja muistuttaa, että varsinainen rekisteröinti vie paljon aikaa.

Jäte vai tuote?

Esirekisteröinti kannattaa tehdä, jos on epäselvyyttä siitä, kuuluuko jätteperäinen materiaali REACH-asetuksen soveltamisalaan vai ei.

Epäselvyyksiä saattaa nimittäin hyvinkin olla, sillä osa jätteistä valmistetuista uusiotuotteista putoaa lainsäädännöllisesti harmaalle alueelle, kemikaali- ja jätelainsäädännön rajapinnalle. On tulkintakysymys, määritelläänkö jokin materiaali – esimerkiksi voimalaitosten tuhka tai romumetalli – jätteeksi vai tuotteeksi. Määrittely on tärkeää, sillä kemikaaliasetuksen velvollisuudet eivät koske jätteitä mutta tuotteita kyllä.

Asioita vaikeuttaa entisestään se, että REACH-asetus ehätti valmiiksi ja astui voimaan vuosi sitten, ennen tulevaa EU:n jättepuitedirektiiviä. REACH ei siis voinut huomioida jättepuitedirektiivin sisältöä.

REACH on rekisteröintivaatimuksiensa ja vaikeaselkoisuutensa vuoksi saanut aikaan sen, että aiemmin jätteen statuksesta eroon halunneet tahtovatkin tuotteensa luokiteltavan jät-

Scanstockphoto

Milloin REACHissä, milloin ei?

■ Asetusta kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenettelystä ja rajoittamisesta eli niin sanottua REACH-asetusta ei sovelleta jätteisiin.

REACH voi kuitenkin koskea jätteitä silloin, kun jätteen status muuttuu, eli kun jäte lakkaa olemasta jätettä esimerkiksi uusiokäytön ja hyödyntämisen seurauksena ja muuttuu uudelleen tuotteeksi (ns. End of Waste -kriteerit täyttyvät). Aineet sellaisenaan sekä valmisteissa ja eräissä tapauksissa esineissä olevat aineet on rekisteröitävä EU:n kemikaalivirastolle, jotta ne voidaan saattaa markkinoille.

Uusiotuotetta ei tarvitse kuitenkaan rekisteröidä, jos:

- se hyödynnetään jo käyttökohteessa eikä sitä luovuteta markkinoille
- täsmälleen sama aine on jo aiemmin rekisteröity ja hyödyntäjällä on käyttöturvavietote tai muut vaaratiedot aineesta.

Jos materiaali luokitellaan tuotantoprosessin sivutuotteeksi, se kuuluu REACHin soveltamisalaan. Silloin katsotaan, ettei materiaali ole ollutkaan jätettä vaan prosessissa syntyvä tuote.

Euroopan komission tiedonannon (59/2007) mukaan sivutuotteen kriteerit saattavat täytyä esimerkiksi silloin, jos materiaalin jatkokäyttö on varmaa, materiaali voidaan käyttää uudelleen ilman jatkojalostusta ja jos materiaalin käyttö tapahtuu osana jatkuvaa tuotantoprosessia.

Uusi jättepuitedirektiivi tulee esittämään yleiset menettelyt sivutuotteille sekä jätteeksi luokitelun päättymiselle. Jättepuitedirektiivissä saavutettiin kesällä yksimielisyys yhteispäätösmenettelyssä. Viimeistelyn jälkeen on odotettavissa, että direktiivi hyväksytään tämän vuoden aikana. Se on saatettava jäsenmaissa voimaan vuoden 2010 lopulla.

Suuryritykset ovat valmistelleet aineiden rekisteröintiä REACH-asetuksen edellyttämällä tavalla jo useita vuosia. Rekisteröintiä varten niiden on ollut selvitettävä tuhansien eri aineiden toksisuustiedot ja määrät.

teeksi, koska se merkitsee, ettei siihen sovelleta hankalia REACHin velvoitteita.

Rekisteröintivelvoitteesta on jätteiksi luokiteltavien aineiden lisäksi vapautettu tietyt aineryhmät. Tälle listalle ollaan lisäämässä muun muassa biokaasu, komposti ja lasi.

Esirekisteröintiä on parhaillaan menossa. Se päättyy jo 1. joulukuuta.

Kemianteollisuus ry:n apulaisjohtaja **Juha Pyötsiä** pelkää, ettei tieto esirekisteröintisuosituksesta ole tavoittanut kaikkia marginaalialoilla kuten jätteiden uusiokäytössä toimivia yrityksiä. Hän epäilee, että kemikaaliasetuksen vaikeaselkoisuus tulee vaikeuttamaan uusioraaka-aineiden hyödyntämistä. Lopulta osa yrityksistä voi joutua lopettamaan toimintansa asetuksen seurauksena.

Käyttötarpeen mukaan yksilöity, siksi paras mahdollinen.

Komptech Terminator ei ole vain järeä ja luotettava murskain kaikelle jätteelle. Se on myös sitä mitä haluat sen olevan.

KOMPTECH
Technology for a better environment

TERMINATOR

Kiinteä Terminator: Hydraulinen voimansiirto, jossa voimayksikkö voidaan sijoittaa erilleen, tai energiatehokas suoravoimansiirto, jossa peruutusjärjestelmä on silti säilytetty.

Vimelco Oy | Kerkkolankatu 28, 05800 Hyvinkää | Lauri Rahikainen 050 4568 143, Jarmo Syrjälä 050 4568 144

vimelco
www.vimelco.com

”Suuret firmat ovat tehneet rekisteröinnin valmistelutyötä useita vuosia. Nyt esirekisteröintiäikaakin on jäljellä enää muutama kuukausi. Asetus vaarantaa yritysten toiminnan, jos esirekisteröintiä ei ole tehty. Osaavatko esimerkiksi voimalaitokset ajatella, että hyödynnettävät tuhkat kannattaa esirekisteröidä ja rekisteröidä? Onko niillä siihen osaamista ja rahaa?”, Pyötsiä kysyy.

Esirekisteröinti tapahtuu verkossa Euroopan

kemikaaliviraston sivuilla. Esirekisteröintiä varten tarvitaan perustiedot kemikaalista, kuten aineen nimi ja tunnusnumero sekä arvio aineen tuotantomääristä. Esirekisteröimällä aineet yritys pääsee REACH-asetuksessa mainittujen siirtymäaikaan piiriin.

Vaikeissa kysymyksissä auttaa Suomen ympäristökeskuksen ja sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksen yhteinen REACH-neuvonta (www.reachneuvonta.fi).

”Osaavatko esimerkiksi voimalaitokset ajatella, että hyödynnettävät tuhkat kannattaa esirekisteröidä ja rekisteröidä? Onko niillä siihen osaamista ja rahaa?”, Juha Pyötsiä kysyy.